

Rakentaminen 2035

Yhteiskehittämistilaisuus rakennusalan uudistajille ja kehittäjille

23.1.2025

Tulokset

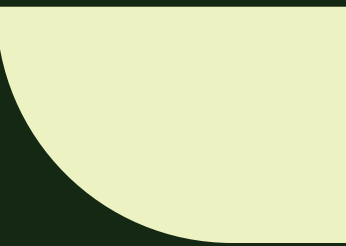

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

**Miten me yhdessä
edistämme vihreää
siirtymää rakennusalailla?**

Yhteinen tavoite nähdään yhteisen tekemisen ja yhteisen vastuun kautta.

Tarvitsemme yhdessä tekemistä. Ja yhdessä tekeminen vie meitä kohti vihreämpää rakennusala.

Mikä vie meitä kohti vihreämpää rakennusala?

- Luomme tietoa, materiaalia, ohjeita, koulutuksia, tuomme esiin konkreettisia vinkkejä ja case-esimerkkejä.
- Ohjaamme toimijoita, kollegoita, asiakkaita, suunnittelijoita tiedon äärelle, näyttäen tietä vihreämpään rakentamiseen.
- Sitoudumme itse vihreään siirtymään, sitoudumme edistämään, olemaan ajatuksen edellä, ohjaamaan tiellä eteenpäin.
- Teemme yhdessä – jakaen toisillemme, sparraten toisiamme, uskaltuen luopua vanhasta, totutusta tavasta.

Kaksi aihioita visioksi – voisiko nämä olla meidän tavoitteemme?

1. Luomme ja ohjaamme rakennusalaan vihreämmäksi – yhdessä!
2. Rohkeasti uusia vihreitä toimintatapoja kokeillen, vanhasta pois oppien.

Ideoita, miten visio toteutuu*

Yhteistyö ja verkostoituminen

- Yhteistyövalmiuksien parantaminen, edistetään yhteistyötä hankkeiden kautta.
- Uudet kumppanuusmallit, kehitetään uusia yhteistyömalleja. Yhteistyövalmiuksien parantaminen tavoitteena.
- Alueellisten verkostojen vahvistaminen, luodaan alueellisia verkostoja, ja benchmarkataan rohkeasti muita toimijoita.
- Luodaan ja tuetaan pilottihankkeita ja niiden rahoitusta.
- Luodaan yhteinen, pitkän aikavälin visio, yhteinen tahtotila alueelle ja alalle.
- Edetään hanke kerrallaan.

Viestinnän lisääminen ja mielipidevaikuttaminen

- Parannetaan tiedon jakamista, mm. tilaajien ja käyttäjien informointi.
- Ylemmille toimihenkilöille tietoa, tarjotaan tietoa päätöksenteon tueksi.
- Jo olemassa olevan tiedon jakaminen - Hyvät käytännöt ja opit jakoon.
- Yhteiset alustat tiedonjakamiseen ja viestintään.
- Yrityksen tuovat paremmin esiin, mitä osaavat.
- Digialusta, jossa voidaan arvioida vastuullisuusmääritysten (EU-taksonomia) mukaisuus koko rakentamisen arvoketjussa hankekohtaisesti yliajan.

Ideoita, miten visio toteutuu*

Koulutus ja osaamisen kehittäminen

- Koulutusta osaamisen lisäämiseen, järjestetään koulutuksia tietotaidon päivittämiseksi.
- Yhteinen TKI-työ alueella, panostetaan tutkimukseen ja kehitykseen, joka lisää osaamista.
- Tutkimustietoa uusista materiaaleista, erityisesti kiertotalouden osalta

Taloudelliset kannustimet ja yhteisten tavoitteiden asetanta

- Selkeät, mitattavat tavoitteet alan toimijoille.
- Kytetään taloudellisia kannustimia tavoitteiden saavuttamiseen.
- Saman rahan allokointi paremmin.

Ideat rakenteiden ja vanhojen toimintamallien muuttamiseen

- Suunnittelun ja rakentamisen standardisointi - vakioratkaisuja, ei tehdä kaikkea alusta loppuun uniikkeina. Saavutetaan teollista hyötyä, päästöjen, hukan pienentymistä. Kestävää rakentamista
- Tehdään vihreä rakentaminen järkeväksi ja kannattavaksi.
- Riskien jakaminen osapuolten kesken.
- Standardisointi - Vakioratkaisuja suunnitteluun ja rakentamiseen.
- Luottamuksen lisääminen toimijoiden välillä joka lisää säädösten kevenemistä.
- Byrokratian keskittäminen ja priorisointi - Tehostetaan hallintoa.
- Rakennusjätteiden seuranta pakolliseksi työmailla.
- Tehostetaan jätteiden vähentämistä työmailla.
- Vanhojen rakennusmateriaalien uusiokäyttö.
- Hiilijalanjälki-ohjeistus - selkeät ohjeet ja laskentataulukot käyttöön.
- Vähähiilinen betoni ja teräs - Tuodaan markkinoille, vaikka pienellä tuella.
- Kierrätyspoolin rakentaminen.

Kestävän rakentamisen haasteet*

1. Johtaminen, resurssit ja rakenteet

- **Ei tarpeeksi tietoa päätösten tekemiseen** - Tarvitaan enemmän yhteiskehittämistä ja yhdessä tekemistä, että tieto ja ymmärrys liikkuu päätöksen tekemiseen asti
- **Organisaatorakenteet** - Muuttuvat rakenteet ja niiden uudelleenarviointi tarpeellinen
- **Muutoksen johtaminen** - Tarvitaan esimerkkejä, esim. julkinen sektori
- **Kilpailu resursseista ja tekijöistä** - Kuka kerää materiaalin ja jatkotyöstää tulevaisuudessa, onko tekijöitä?

2. Sääntely, rahoitus ja hankinnat

- Liian säädetty toimintaympäristö - Ei tilaa uusille kehityssuunnille tai lähestymistavoille
- Raha määrittää - Raha on suojakilpi, jonka taakse piiloudutaan. Maksaako vihreät
- Regulaatio ja byrokratia - Rakentamisen nykyinen malli päivitettävä, ei piilouduta enää regulaation taakse.
- Hankintojen kautta toimiminen - Hankintalain ja rakentamisen mallin uudistustarve, järjestelmä estää luovuutta ja halvin menee edelle.

3. Kokemukset, epätietoisuus ja muutosvastaisuus

- Kokemukset eivät liiku eikä muutu - Hyvien kokemusten ja hiljaisen tiedon jakamisen puute.
- Vastuun ottaminen - Ensimmäisenä toimimisen haaste, tarvitaan yhteisiä kokeiluja
- Luulot ja oletukset - Yhteistyön puute, oman edun ajattelu, pelko uuden idean kopsioimisesta ja viemisestä.
- Muutosvastaisuus - Tulevaisuuden ajattelutavan tarve kiristyvässä taloudessa
- Epäonnistumisen pelko uuden edessä - Riskinottoa yhdessä ja yhteisiä kokeiluja tarvitaan lisää.

4. Materiaalit

- Materiaalit ja tuotteet kallistuvat
- Kysynnän ja vähähiilisten tuotteiden puute

Ideoita, miten visio toteutuu

Työpajan tulos, raakadata

- Selkeät, mitattavat tavoitteet, joihin kytketään taloudellisia kannustimia
- Koulutusta osaamisen lisäämiseen
- Yhteistyövalmiuksien parantaminen
- Hiilijalanjälki-ohjeistus ja laskentataulukko selkeästi käyttöön
- Rakennusjätteiden seuranta pakolliseksi työmaihin
- Rakennusjätteiden pienentäminen työmailla
- Yrityksen tuovat paremmin esiin, mitä osaavat ja missä mennään
- Vähähiilinen betoni ja teräs enemmän markkinoille, vaikka pienellä tuella
- Resurssit kaikkien käyttöön
- Kouluttaminen ja tki-työ
- Ratkaisuista on löydettävä kustannustehoa
- Tilaajien ja käyttäjien informointi
- Säästösten purkaminen → Luottamus 2
- Saman rahan allokointi paremmin 2
- Byrokratian keskittäminen ja priorisointi 2
- vastuun jakaminen (allianssi) 3
- Pitkään käytettävät tuotteet vastapainona materiaalin hintoihin 4
- Koulutuksia valtava määrä, tietotaidon päivittämiseksi 1
- Taksonomia tulee → positiivinen suhtautumien mahdollisuuksiin ja muihinkin vaikuttimiin kuin vain hintaan 2
- Tietoa on, jaetaan se 1
- Uusi laskentamalli puutteellisen tilalle 2
- Tehdään positiivisesti ja rohkeasti
- Ylemmille toimihenkilöille tietoa
- Tiedon jakaminen yhteisillä alustoilla
- Alueellisia verkostoja, otetaan mallia Oulusta
- Regulaatioon porkkanoita
- Mindsetin muutoksen tukeminen viestinnällä ja markkinoinnilla
- Hyvät käytännöt ja opit jakoon
- Uudet kumppanuusmallit
- Hankkeiden kehittäminen
- Yhteistyötä hankkeiden kautta
- Pilottihankkeet ja niiden rahoitus

Pienet ja isot ideat ovat merkityksellisiä, kun luodaan jotain uutta ja koitetaan ratkaista systeemisii haasteita. Näillä ideoilla ja ratkaisuilla ratkotaan tunnistettuja haasteita:

Ideoita, miten visio toteutuu

Työpajan tulos, raakadata

- Tutkimustieto uusista materiaaleista, erityisesti kiertotalouden osalta
- Yhteinen riskien jakaminen
- Suunnittelun ja rakentamisen standardisointi vakioratkaisuja, ei tehdä kaikkea alusta loppuun uniikkeina. Saavutetaan teollista hyötyä, päästöjen, hukan pienentymistä Kestävää rakentamista
- Vanhojen rakennusmateriaalien uusiokäyttöä lisätään kunnostuksen jälkeen
- Raha on nopein kannustin – taloudellisesti kannattavasti tekeminen kaiken ydin
- Vihreän siirtymän vaihtoehtojen kuvaaminen europanoksella/saavutettu etu
- Regulaation väljentäminen ja vihreän siirtymän tavoitteiden toteutumisen osoittaminen
- Kierrätyspoolin rakentaminen
- Vihreä rakentaminen tulisi aidosti kokea järkeväksi
- Ennakoitavuus ja samat pelisäännöt kaikille
- Pitäisi syntyä esimerkkejä ja työvälineitä onnistumisista yhteinen tahtotila
- Koko pelikentän muuttaminen kerralla voisi olla liian iso pala hanke kerrallaan
- Visio, joka toimii pitkällä aikavälillä, 3-vuoden jälkeenkin ja luo uusia kehittämissideoita ja TKI-yhteistyötä
- Hankeideoita ja konkreettisia kehittämissideoita heti. Esim. työmaan aluesuunnitelma
- Tunnistaa tarkemmin haasteista kenen haaste on? Ja mihin osapuoleen kohdistuvat? Ovatko vain yhden tason haasteita vai koskeeko useampaa?
- Haasteet tulisi purkaa konkreettisemmiksi asioiksi
- Yhdessä voimme valita minkä tahansa haasteen
- Purkumateriaalin hyödyntäminen suoraan saitilla, jolloin kuljetuksen päästöt jää pois
- Digialusta, jossa voidaan arvioida vastuullisuusmääritysten (EU-taksonomia) mukaisuus koko rakentamisen arvoketjussa hankekohtaisesti yliajan. Tässä mukana rahoitus, rakentajat, materiaalitoimittajat, konsultit sekä lopulta tilaaja/loppukäyttäjä
- Säädosmaailma ja ohjaava ilmapiiri tulisi olla huomattavasti enemmän uusia ja/tai vaihtoehtoisia ratkaisuja tuleva ja edesauttava.
- Mielipidevaikuttaminen?
- Viime kädessä valtaa käyttää kuitenkin yksittäinen rakennetun tilan käyttäjä – ihminen. Tällä hetkellä selvästi yksittäisen ihmisen työntävä vaikutus alan muutokseen on vielä vähäinen.

Pienet ja isot ideat ovat merkityksellisiä, kun luodaan jotain uutta ja koitetaan ratkaista systeemisistä haasteista. Näillä ideoilla ja ratkaisuilla ratkotaan tunnistettuja haasteita:

Jatketaan yhdessä!

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

